

Előfizetési árak:

Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólítások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1897.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXVI. évfolyam, 124. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 :
Negyedévre ——— 3 :
Egy hóra ——— 1 :
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Kedd, június 1.

Torontál vármegye új főjegyzője.

Nagy-Becskerek, június 1.
A rövid idő alatt harmadszor meg-
tiresedett főjegyzői állást tegnap töltötte
be a vármegye közönsége. Minden küz-
delem nélkül való egyhangú választás volt,
melyre gróf Bethlen Miklós büszke le-
het, mert teljes joggal olybá veheti a
választást, melyben egy nagy és intelligens
vármegye lakosságának tüntető bizalma
és rokonszenve nyert kifejezést.

Torontál vármegye új főjegyzője, ki
fia a volt hasonló alispánnak, fiatal
ember, csak 39 éves. Gymnasiumi és jogi
tanulmányait elvégezvén, megyei szolgál-
tatba lépett, még pedig Temes megyében
kezdte pályáját, ahonnan azonban két év
mulva ájtott Torontál megyébe és itt 1885-
ben mint közigazgatási fogalmazó gyakor-
nok kezdte hivatalos működését. Már egy
év mulva tevékeny részt vett a délvidék
egyik legfontosabb közigazgatási szakában,
mint helyhatósági biztos működve a csángó
telepítésnél. Három évig működött itt az-
al a lelkiismeretes pontossággal és kiváló
értelmi képességgel, mely gróf Bethlen
Miklós egész működését jellemzi. Egy rö-
vid év után, melyet a központban töltött
mint árvaszéki ülnök, 1890-ben a megye
törvényhatósági bizottsága egyhangulag
megválasztotta a törökbecsei járás főszolga-
bírájának s hogy mennyire kiérdemelte a
járás, de az egész vármegye közönségének
bizalmát, bizonyítja az a körülmény, hogy
az 1895-iki általános tisztújítás alkalmával
újából megválasztották egyhangulag.

Megemlítjük azt is, hogy a törökbecsei
főszolgabíró 1893-ban nőül vette mácsai
Csernovits Margitot, kivel a legboldogabb
házasságban él.

Mikor néhány hónappal ezelőtt a köz-
ponti főszolgabíró sulyos betegsége a
hivataloskodástól való visszavonulásra kész-
tette, a központi ügyek vezetésével gróf

Bethlen Miklóst bizta meg a vármegye fő-
ispánja. Ezen idő alatt érte őt az a ki-
tüntetés, hogy a belügyminiszter a kumán-
tarrasi belvizrendező társulat kormánybiz-
tosává nevezte ki.

Feilitzsch báró távozásával a vármegye
vezetője gróf Bethlen szemelte ki főjegyző-
nek, őt helyettesítvén e rendkívül fontos-
ságu állásra és Rónay főispán böles és tapinta-
tos intézkedését tegnap azzal szentesítette
a vármegye közönsége, hogy gróf Bethlen
Miklóst egyhangulag megválasztotta megyei
főjegyzőnek.

Gróf Bethlen tizenkét év óta szolgálja
Torontál vármegyét. Különböző helyeken
működött, többféle teendőket látván el s
egyik téren úgy mint a másikon tanujelét
szolgáltatta annak, hogy nemcsak nemes
ambícióval, de ideális lelkesedéssel, szorga-
lommal és odaadással szolgálja a közügyet.
Mint egy fényes név örököse, mindenkor
a noblesse oblige álláspontján állott, úgy
fogván fel helyzetét, hogy a dicső név,
melynek szerencsés viselője, őt annál nagyobb
munkára, annál buzgóbb tevékenységre
kötelezi. Abban a biztos tudatban, hogy
a diszes állás, melybe tegnap helyezte a
vármegye közönsége, csak fokozni fogja
nemes ambícióját és megyszerte ismert
munkakedvét, üdvözljük gróf Bethlen
Miklóst, Torontál vármegye új főjegyzőjét.

Üdvözetek a katonai javaslatokért. A katonai
javaslatok benyújtása alkalmából a miniszter-
elnökhöz és a honvédelmi miniszterhez vasárnap
ismét nagy számmal érkeztek üdvözlő táviratok.
A szegedi szabadalvú párt vasárnap tartott nagy-
gyűlésén elhatározta, hogy külön feliratban üd-
vözi Bánffy br. miniszterelnököt és Fejérváry
br. honv. minisztert. Az arad megyei és aradvárosi
Mezőberényi, egri, fogarasi, torontál megyei
makói, orosházi és békéscsabai szabadalvú pár-
tok mindannyian lelkes hangon üdvözeteket küld-
tek. A turóczi megyei „magyar hazafias párt” va-
sárnap tartott ülésén a kormány iránt hazafias
működésért őszinte elismerését és bizalmát fe-
jezte ki.

A tiszti akadémia és az ellenzék.

Nagybecskerek, június 1.

(—F—) A Bánffy-kabinet hazafias
gondoskodásának legújabb sikerét fényesen
igazoló két katonai törvényjavaslat várat-
lanul lepte meg az egész ország közvéle-
ményét és az ellenzéki pártokat nemkü-
lönben, elannyira, hogy az ellenzéki
pártok tartózkodó magatartásán félreis-
merhetlen az a bizonytalanság, mely az
őszinte véleménynyilvánítást párttaktikai
okokból halasztja. Az ellenzéki pártok
érzik, mert érezniük kell, hogy ez a siker,
amely az általuk annyira megtámadt, sőt
becsmérelt Bánffy-kormány pozícióját
még inkább erősíti, az ő helyzetüket viszont
határozottan gyöngíti.

S ez a két irányu hatás annál biz-
tosabb és belteresebb, mert a parlamenti
pártok mai számaránya mellett a Bánffy-
kabinet érdeme annál jelentékenyebb szín-
ben tűnik föl. Ime most, amikor az ellen-
zéki pártok megfogyva és mondhatnánk
megtörre is kerültek vissza a parlamentbe,
amikor tehát a túlnyomó többség kormá-
nya annál kevésbé tarthat az ellenzék
erejétől, mert a kormány olyan kezdemé-
nyezéshez eszközölte ki a korona jóvá-
hagyását, amelyet az egész ország köz-
véleménye valóságos vívmányként üd-
vözl.

Mi következik ebből? Csakis az, hogy
a Bánffy-kabinetet tevékenységében sem
az ellenzékétől való félelem, sem pedig
annak kicsinylése, tehát éppenséggel nem
párttaktikai okok és tekintetek, hanem
kizárólagosan az ország magasabb érdekei-
nek lelkiismeretes fölismérése irányítja.

Ennek elismerése elől nem zárkoz-
hatnak el sem a közvélemény, sem maguk
az ellenzéki pártok, ha t. i. őket ez irány-
ban őszinte vallomástételre lehetne bírni.

A „TORONTÁL” tárczája.

Sötét éjjel.

Sötét éjjel, néma éjjel
Egy kis gyertya fénye mellett
Keresem a boldogságot,
Keresem a te szerelmed.

Keresem, mert elvesztettem;
Keresem, de nem találok.
S a mi eddig hitgetett,
Az is megcsal most: az álom.

Bámulok a sötét felhőn,
Mintha csillag fenn ragyogna:
Nincsen erre semmi folyó
S elmerülök a habokba.

Hova, merre visz az utam?
Soh' se nézem, soh' se kérdelem.
Ott van rég a temetőben,
Kinek szíve fájna értem.

De azóta, de azóta,
Haló félben szívem lángja
És a kiért egyre sírok,
Édes anyám, nem a lányka.

Czarina Szilárd.

Az első vihar.

Ebéd után alig kéthetes menyecske felesé-
gemmel beszélgettem.

— Érdekes levelet kaptam ma az apádtól,
szóltam neki.

— Ugy? Hol van? kérdezte fiatal felesé-
gemnek.

— Valahol a zsebemben... mindjárt
megnézem. Mégis csak különös, hogy pár nap

alatt milyen csomó levél gyűlik össze az ember
zsebében! Azok közt lesz valahol... oh!...

Hirtelen eldugtam egy levelet.

— Milyen levél az?

— Milyen levélről beszélsz?

— Te nagyon jól tudod. Arról, a mit
olyan hirtelen eldugtál.

— Nézd... itt az apád levele, szóltam
és nem is hajtottam az ő kérdésére.

— Add ide a másik levelet.

— Miféle másik levelet? Hiszen én az
apád levélét kerestem.

— Igen, tudom, de én a másikat akarom
látni, a melyet eldugtál a zsebedbe.

— Azt igazán nem tehetem, édesem.

— És miért nem?

— Nem akarom, hogy azt a levelet lássad.

— Miért ne?

— Jer, szivecském, légy okos. Olvasd el
a papa levélét!

— Kitél van a levél, a melyet nekem nem
akarsz megmutatni?

— Egy igen tisztességes valakitől, arról
biztosítlak.

— Valami nőtől?

— Hm... hm...

— Nos, ... tudni akarom... látni aka-
rom a levelet.

— Kérlek szépen, ne ragaszkodjál hozzá.

— Ugy? Van benne talán valami, a mi
kellemetlen volna rád nézve, ha elolvasnám?

— De hogy is van.

— Valami talán, amit nem szabad tudnom?

— Ments Isten!

— De van benne valami, a mit szeretnél,
hogy el ne olvassak?

— Éppenséggel nincs. Kérlek, olvasd el az
apád levélét.

— Az a nő talán felőlem ír valamit?

— Nem, ... igen ... nem tudom. De
miért nem olvasod az apád levélét?

— Soha sem bocsájtok meg neked, ha
meg nem mutatod nekem azt a levelet.

— Soha sem bocsájtánál meg, ha megmu-
tatnám.

— Esküvőnk napján nem ígértük meg egy-
másnak, hogy sohasem lesz egymás előtt titkunk?

— De édes fiam, hiszen az nem titok. Csak
azért nem mutatod meg neked, mert nem akar-
lak bántani.

— No lám... milyen gyöngéd vagy.
Hát csakugyan egy más nőtől van és nem
akarod megmutatni.

A feleségem zokogni kezd.

— Azt mondom, hogy nem egy más nőtől
van.

— Hát még hazudsz is. Az előbb azt
mondtad, hogy igen.

— Bocsánat! En csak azt mondtam, hogy
egy nőtől van!

— Nos hát! Ha egy nőtől van, csak egy
más nőtől lehet. Az ilyen kifogás igazán
nevetséges.

A feleségem folyton zokog.

— Nos hát, nem bánom, ha mindenképp
látni akarod a levelet, fogd, itt van!

A levelet eldobom az asztalra.

— Nem akarom látni. Miért nem mutattad
meg mindjárt?

Az asszony még sir egy kicsit, aztán lopva
odanéz a levélre. — Hirtelen a kezébe fogja.

— Hogyan? Hát még fel sincs bontva?
Különös! Oh... te szivtelen ember!...

Hiszen ez az a levél, melyet még a mult héten
adtam át neked, hogy beledobd a levélszekrénybe!

A hivatalos melléklet 105. számával.

Ettől azonban az ellenzéki pártok irtóznak s azért inkább bizonyos kimért tartózkodást tanusítanak, amelynek eredménye előreláthatólag az lesz, hogy a báró Fejérváry Géza által beterjesztett két javaslatban is fognak kifogásolni valót találni. Pedig kétségtelen, hogy a kormány a lehető leghelyesebb módon oldotta meg a magyar tisztai nevelés kérdését, amidőn ennek eszközeit és módjait a honvédelmi tárca keretén belül kereste, mert csak ilyen módon volt lehetséges, hogy a kérdést teljesen önjogulag és a nemzeti érdekek legmesszebb menő érvényesítésével oldjuk meg. Ezt még a függetlenségi pártnak is el kell ismernie, a közjogi alapon álló nemzeti párt pedig kénytelen beismerni, hogy politikai programját képező nemzeti aspirációk legjelentékenyebb pontozata nyert megvalósulást.

Nem vagyunk oly szűkkeblűek, hogy el ne ismerjük, hogy Apponyi Albert gróf a szóban levő reformot sürgette, de igazságérzetünk nem engedi el másrészt annak nyomatékos hangsúlyozását, hogy a Bánffy-kormány végére is időre volt szüksége ennek az eredménynek a produkálásához és pedig annál is inkább, mert a megoldásnak föltalált leghelyesebb és legszerencsésebb módja kizárólagosan a Bánffy-kabinet érdeme.

Bármennyi érdemet vindikáljanak maguknak az ellenzéki pártok ebben a kérdésben (amely örömeiket mi éppen nem akarjuk zavarni), s bármit gáncsoljanak a megoldásban, mindez a Bánffy-miniszterium hazafias érdemét a közvélemény előtt kisebbíteni nem fogja.

Évi jelentés a községi és körjegyzők egyletének 1896. évi működéséről.

Lapunk tegnapi számában emlíztünk meg a torontálmezei községi és körjegyzők legutóbbi közgyűléséről; az ott felolvasott jelentést egész terjedelmében az alábbiakban közöljük:

Tisztelt Közgyűlés!

Torontál vármegye községi és körjegyzők egyletének ez évi rendes közgyűlésén megjelent kártársainkat üdvözölve, mielőtt a vezetésünkre bízott egyletünknek mult évi működéséről részletesen beszámolnánk és tisztességünkből kifolyólag egyletünk beléletét megvilágítanók, kötelességünk mindenekelőtt a világtörténelemben páratlanul álló, nemzetünk ezredévi fennállásának ünnepeiről röviden megemlékezni.

Hozzájárultunk az ünnepélyek emeléséhez nemcsak mint hazánk polgárai, de hozzájárultunk, mint a hazánk szerény és igénytelen napszámosai is, résztvettünk az országos jegyzői kongresszuson és megelégedéssel konstataljuk, hogy Torontálmezei jegyzői kara élénk érdeklődéssel vett részt. A kongresszus lefolyásáról az országos központi jegyzői egylet közlönye a „Községi Közlöny” részletesen beszámolt, mi jogosan felmentre érezzük magunkat a részletezés alól, mivel rövid jelentésünk keretébe be nem illeszhetjük. De egyet minden dicsőítő szöveg ellenére kénytelenek vagyunk felemlíteni, hogy a rendezése sok kívánni valót hagyott és a hozzá fűzött várakozásoknak — legalább szerintünk — nem felelt meg. A kongresszus eredménye eddig még a jövő titka, majd lehull a lepel, ha a várva várt közigazgatási államosítás, de különösen a községek rendezésére vonatkozó törvényjavaslatot ismerni fogjuk.

Az országos központi jegyzői egylet gyűlésén, mint egyletünk küldöttei résztvettünk, a gyűlés lefolyását és azon hozott határozatokat a központi egylet hivatalos közlönye a „Községi Közlöny” mult évi 32-ik száma közölte és egyletünkkel is külön közölve lett. Ez alkalommal csak azt jelentjük, hogy az általunk fenntartott jegyzői szaktanfolyam igazgatóságának anyagi segélyezésére irányuló kérelme, a központi egyletnek anyagi helyzetére való utalással, nem nyert kedvezményes elintézését. Más irányu elintézés nem is remélhetünk azért, mert a mostani viszonyok közt az országos központi egylet vagyoni viszonyainak javulására tapasztalataink szerint kevés a remény és meggyőző dűsünk az, hogy mindaddig, míg az országos központi jegyzői egyletnek most érvényben levő alapszabályai gyökeresen nem módosíttatnak, javulás beállani nem fog. Nem akarjuk ezen észleletünket hosszasan indokolni, hanem egyszerűen utalunk arra, hogy mindenki, aki ezen szabályrendeletet elolvassa és elfogadatlannal bírál

alá veszi, meg fog győződni, hogy az nem általános, hanem inkább partikuláris érdekeket biztosít.

Ami egyletünk beléletét illeti, a lefolyt évben különös mozzanatok nem fordultak elő; gépezetünk akadálytalanul, feltűnés nélkül, de serényen működik. Az általunk 1896. évben megvénk törvényhatósági bizottsághoz benyújtott és 1893. évben jogerőre emelkedett nyugdíj-szabályzatunk módosítására vonatkozó tervezet, Torontálmezei törvényhatósági bizottságának 1511/43313-96. szám alatti határozatával elfogadtatván, a nagyméltóságú belügyi kormányzat által 100622/III. e. szám alatti jóváhagyólag záradékolva 1897. évi január hó 1-én életbe lépett.

Tisztelt közgyűlés! Ezen most életbeléptetett módosított nyugdíj-alapszabály által, ha 40 évi fáradságos, felelősségteljes munkálkodásunk nincs is teljes mérvben méltányolva, mert nagy, sőt majdnem emberi erőt meghaladó feladat a mostani viszonyok közt 40 évig mint községi, de különösen mint körjegyző működni, midőn a jegyzői pályán eltöltött minden évet más hivatalokkal szemben bátran kétszeres számításba lehet venni, mégis agg és munkaképtelen körunkra munkálkodásunknak némileg megfelelőbb jutalmazást biztosítottunk s különösen megnyugtatólag hathat mindannyiunkra az a tudat, hogy ha a terhes munka sulya alatt idő előtt össze is roskadunk, hátra hagyandó özvegyünk s kis-korú gyermekeink a nyomortól megóvatnak és ha nem is fognak bő javadalmazást huzni, mégis a megélhetést keresetképes koruk eléréig biztosítva látjuk. De van ezen szabályrendeletnek még egy megbecsülhetetlen fontos és nagy horderejű része és ez az, hogy az eddig kötelezőnk-ből kizárva volt segédjegyzők is bevonattak a nyugdíjazás keretébe. A szabályrendelet ezen rendelkezése számos segédjegyzőre is megnyugtatólag fog hatni igaz, hogy a nyugdíjaztatás keretébe lett bevonásuk által reájuk is kötelezettségek lettek róva, de a kötelezettséggel jogokat is szereztünk számukra.

(Folytatása következik.)

HIREK.

Tájékoztató.

Június 2. A belgái dalárda hangversenye.
Június 2. Gymnazisták júnálisa.
Június 5. Felső kereskedelmi iskolások majálisa.
Június 6. A magyar kör közgyűlése.
Június 10. Dimitrievics Pál jubileuma.
Június 14. A szőnyeggyár közgyűlése.
Június 14. Közigazgatási bizottság.
Június 19. Műkedvelői előadás és hangverseny.
Június 20. R. k. hitközségi közgyűlés.
Június 20. Kerti ünnepély.
A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Tavaszi közgyűlés.** A tegnap megkezdett tavaszi közgyűlést ma délelben rekesztette be Rónay Jenő főispán. A jegyzőkönyveket e hó 5-én hitelesítik.

— **Uj tb. főjegyző.** A mai közgyűlésen Torontál vármegye főispánja Szilágyi Albert megyei aljegyzőt tiszteletbeli főjegyzővé nevezte ki.

— **Személyi hir.** Br. Waldstädten János tábornagynagy tegnap este a pancsovai vonattal Nagybecskerekre érkezett s miután megvizsgálta a helyben állomásozó 29-ik gyalogezred második zászlóalját s a bevonult tartalékosokat, ma délelben tovább utazott Nagykikinda felé.

— **Kinevezések.** A földmivelésügyi miniszter a szentmiklósi földmives iskolánál segéd-tanítóként alkalmazva volt Kállay Ödönt, a Békés vármegyei földmives-iskola vezetésével megbízott segéd-tanítót eddigi állomáshelyén való meghagyása mellett földmives-iskolai igazgatóvá kinevezte. — Továbbá ugyancsak utóbbi időben a szentmiklósi földmives iskolánál működött Tar Gyula ösztöndíjas gazdasági segédet egyelőre eddigi állomáshelyén való meghagyása mellett földmives iskolai segéd-tanítóvá, valamint Benkő Pál szentmiklósi földmives iskolai ösztöndíjas gazdasági segédet, szintén egyelőre eddigi állomáshelyén való meghagyása mellett földmives-iskolai segéd-tanítóvá kinevezte.

— **Helyreigazítás.** Tévedések elkerülése végett megemlítjük, hogy nem Keresztes Aladárt, hanem Györgyöt választották meg tegnap szolgabíróvá.

— **Hetivásár Ernesztházán.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara folyó hó 3-án közgyűlést tart melyen a többek között tárgyalás alá veszi Ernesztháza torontálvármegyei község kérvényét, melyben a lakosság engedélyt kér arra, hogy hetivásárokat tarthasson.

— **Uj vasut.** Szombaton nyílt meg a temesvár—lippi vasut, melyről az utóbbi időben annyi szó volt a Dechán-Molnár ügy alkalmából.

— **Temesvár a vidéki hírlapírókért.** Temesvár törvényhatósági bizottsága a tegnapi közgyűlésen a vidéki hírlapírók szövetségébe ez er koronával alapító tagnak lépett be.

— **Az új főjegyző üdvözlése.** Torontál vármegye új főjegyzőjét a tegnapi közgyűlés után elsőnek a törökbecsei járás bizottsági tagjai üdvözölték, mely járásnak gróf Bethlen 8 évig volt főszolgabírája. A küldöttség szónoka dr. Tószögi volt. Gróf Bethlen meleg szavakban mondott köszönetet azért a ragaszkodásért, melynek a járás képviselői kifejezést adtak, egyszermind tudomására hozta a küldöttségnek, hogy jun. 10-én vesz bucsut a járástól. Értesülésünk szerint e napon a községházán a távozó főszolgabíró tiszteletére fényes ovációt kívánnak rendezni mely alkalommal az összes járásbeli községek képviselői fognak Törökbecsén megjelenni. Este pedig a törökbecsei társaskör rendez fényes estélyt. Az új főjegyzőnél tiszteletét tette még a főszolgabírói kar, melynek szónoka Herteleny Imre volt, a községi és körjegyzői egylet kiküldöttei, kiknek nevében Vadász Kálmán elnök fejezte ki örömét Bethlen Gróf megválasztása felett s a központi előadói kar Rigó István tb. főjegyző vezetése alatt.

— **Jegyző-választás.** Orlovát községében, jegyzői választást május 28-án tartották meg Dániel Ferenc központi főszolgabíró elnöklété alatt. Ezen állásra Markucz Márk perlaszi b. segédjegyző választott meg egyhangulag.

— **Az utolsó májusi ájtatosság** tegnap volt az apáczakolostorban. Az ünnepi beszédet dr. Kis Sándor főgimnáziumi tisztezők mondta s a gyönyörű szónokiat oly mély hatást gyakorolt az ájtatos közönségre, hogy nem egy nő szemben csillogtak a meghatottság könnyei. A polgári iskola növendékeinek éneke és Tolveth Annuska k. a. precíz hegedűjátéka mind hozzájárultak a megható isteni tisztelet fényéhez.

A következő sorok közlésére kértünk fel: Pol Vincze, 1873-ban Krakóban meghalt lengyel költő egy alkalommal következő módon érintette lelkes tantjának hurjait: „Mindamellet, hogy az élet nehéz, Istenem Uram mondom, az emberek nem rosszak!” Es igaza volt, mert ha szerencsétlenség történik — iné itt a részvét; ha nyomor mutatkozik a sápadt arcokon — a segítő kéz nyújtja a támaszt; ha szomorúság könnyei hullanak — az irgalom szárítja fel azokat; és most mikor a hit szentelte május hó égi királynője dic-őségét, — hogy siettek a buzgók minden nap dicsőíteni a boldogságos szűz Máriát; bármily időjárásban, mindig megtelt a kis templom híveivel. A szórok beszél, az orgona szól, az ének zeng, az ima rebeg, a virág illatozik, a gyertya ég, mindez mintegy visszhangképen hirdeti, mennyi érzés van az emberi szívből! Oh édes szent szűz Mária, országunk védasszonya, kérj mindnyájunknak malasztot, hogy magunkba szállva, valóban állithassa a költő: „Istenem, Uram, mondom, nem rosszak az emberek!” Sch.

— **Munkás-zendülés Ó-Bessenyőn.** A mult héten Ó-Bessenyő községében szociálista jellegű izgatások folytán nagymérvű munkás-zendülés tört ki, mely alkalommal a nagy számú csécselék a községébe nyomult s fenyegetőleg lépett fel. A veszedelmes mozgalmat sikerült azonban Hadfy Károly járási főszolgabírónak erélyes és tapintatos fellépése által ugyszólvá csirájában elfojtatni, amennyiben most ismét minden csendes Ó-Bessenyőn. A zendülés okát arra lehet visszavezetni, hogy a Bácskában rendszeren munkát talált s az idén is azt kereső ó-bessenyői munkásokat a zentaiak nem engedték a Tisza hídán átkelni, úgy, hogy ezek visszafordultak s a községébe rontottak egyes izgatók felbujtása folytán asszal a követeléssel, hogy nekik nem lévén sem munkájok, sem kenyerek, a községnek pedig pénztára tele van pénzzel, segélyezze őket a község. Hogy ezt nem vehetjük épen a munkahiány okozta kétségbeesett lépésnek, mutatja azon körülmény, hogy midőn Hadfy Károly főszolgabíró a környéken s megyében munkaerőt kereső birtokosok nevét, valamint munkavállalás céljából a község ajánlatát közhírré tétette, munkáért senki sem jelentkezett a hatszáz főnyi ó-bessenyői felizgatott munkások közül. Fenyegető fellépésüknek a főszolgabíró csakhamar véget vetett, s most mig a főbb izgatók rendőri felügyelet alatt vannak, — teljes csend és rend uralkodik a községben.

— **Árviz Torontál vármegyében.** A volt határőrvidéken ez idén borzasztó pusztításokat viz véghez az árviz. Tegnap jelentések szerint **Alibunáron** 24 (huszonnégy) ház dőlt eddig össze. Azonkívül viz alatt állnak a következő községek: Kevi-Szóllós, Iláncsa, Dobricza, Kis-Margitta, Sándorfalva és Vég-Szent-Mihály. A főszolgabírónak ma délben érkezett hivatalos jelentése szerint Borcsa és Bárányosnál a Duna vizállása 630 cm., így tehát az 1895-iki legnagyobb vizálláshoz még egy méter hiányzik. A borcsai állatállományt kiszállították. Tegnap este a viz a faluba betört s a lakosságot ma egy hajó és két uszály segítségével elszállították Zimonyba, hol elhelyezésükről Kajtár főszolgabíró a viszonyokhoz képest gondoskodott. Borcsán a legalacsonyabban fekvő házak viz alatt állanak, a bárányosi állatállományt eddig még nem szállították ki, mert a lakosság marháit viz alatt álló buzájával — melyet vízben lekaszál — élelmezi.

*
Pancsova város tanácsa, hogy a közeledő veszély készületlen ne találja, tegnapi ülésében megalkototta az árvízvédelmi bizottságot. Jablonszky Miklós főbíró is már megtette a szükséges intézkedéseket. Künn Borcsán és Bárányoson egy csapat csendőrt ügyel fel a közbiztonságra. A „Theben” és „Boreas” pedig a községek alatt horgonyoz, hogy a veszély pillanatában gyorsan segíthessenek.

— **Majális.** A nagybecskereki állami felső kereskedelmi és polgári iskola tanuló ifjúsága folyó hó 5 én (szombaton) a kincstári kis erdőben majális rendez, melyre ez uton is meghívja a közönséget a rendezőség.

— **A szűz Mária Ittvarnokon.** Sok mindennek volt már oka a mostani rossz időjárás. A szegény munkásnép téltelenségre van általa kárthatva, de ehhez hozzá szokni nem tudván, más uton keres magának foglalkozást; a férfi nép elkezd politizálni, beszél sok mindenféléről s újdonságnak találván a szocializmust, hívévé szegődik. Így keletkeznek a szocialista mozgalmak, melyek utóbbi időben áskajárászerű menetekben vonultak a megyei központba. De egészen másként van ez az asszonyoknál, ők a politikához nem igen értenek, s így aligha jutottak volna nemesebb foglalkozáshoz, ha csak — mint bégaszentgyörgyi levelezőnk írja — egynehány ittvarnoki magyar asszony őket e bajból ki nem segíti. Ezeknek valószínűleg nem fért eszükbe az, hogy a boldogságos szűz Mária miért jelenik meg mindig a tőlük oly távoli vidékeken, hová nekik néhány napi utat kell elzarándokolniok s így végre kisütötték azt, hogy a boldogságos szűz az ő határuk mellett levő Petrovits-féle földeken is megjelent, nem ugyan nekik, hanem az általuk állítólag betanított két gyermeknek. Nem is kellett ennél több a jámbor asszonyknak, az egész vidékről csakugy ostromolták a szent helyet s a körmeneteknek se vége, se hossza. A nép annyira megy könnyűhívőségében és vallási fanatismusában, hogy nem tekintve a roppant sarat és vizet, mely a szent helyet körülveszi, térdre hull s órákig imádkozva várja szűz Mária megjelenését. Érdekes a dologban még az is, hogy mikor a gyermekeket kérdezték, hogy miképp nézett ki Mária, azt mondták, hogy a keze össze volt égetve s ők megkérdezték Máriaat ennek oka felől, azt válaszolta, hogy ez azért van, mert a nők vasalnak s hajukat sütik; állítólag azt is mondták volna Mária, hogy a hajadonok hajukat ezentul mindig keresztbe viseljék, minek persze az egész környék szófogadott. Ideje volna, hogy a hatóság magát közbevetné még mielőtt e máris annyira elterjedt hazugság a népet a munkától visszatarthatva, ily esetlen zarándoklásokra viszi rá.

(x) **A nizzai kiállítás kitüntetései.** A közelmúlt napokban egy vidéki lap nyomán több fővárosi és vidéki lap azon hírt közölte, mintha a magyar kiállító hamis kitüntetések kaptak volna, illetőleg azokat pénzen vásárolták; erre nézve a kiállítás igazgatóságától hozsánk érkezett levél szolgáljon felvilágosítással. Részünkről örvendünk, hogy ezen ügy tisztázott s hogy iparosaink a kitüntetésekért érdemük szerint nyerték és így ezen koholt és rosszakaratú hír valótlannak bizonyult.

A fajbaromfi és galambkiállítás.

Nagybecskerek, június 1.
A torontálvármegyei gazdasági egyesület fajbaromfi és galambkiállítására iránt a tegnapi napon sem csökkent az érdeklődés, a mennyiben a látogatók száma meghaladta az ezret, a mibe beleszámítandó mintegy kétszáz főgimnáziumi tanuló.

Végtelen örömmel konstatálhatjuk, hogy a kiállítás mindenképpen sikerült; a gazdasági egyesület teljesen meg lehet elégedve az elért eredményvel, a fáradozása nem veszett kárba, mert meghozta úgy az anyagi, mint az erkölcsi sikert. A mindenfelől érkező kiállítók baromfiakat fokozódó érdeklődéssel szemlélték a közönség s nem egy helyen adott kifejezést öszinte csodálatának. Már tegnap fel voltak a kalitkákra aggatva a kitüntetések s talán nem járt a kiállításon olyan ember, a kinek ne tűnt volna fel, hogy a legtöbb elismerést Geiduschek J. L. immár jövevű nagybecskereki kiállító remek baromfiakat kaptak. Hamarjában meg sem tudjuk mondani, hogy a kochin-chinai, plymouth, brahma, langshan, houdán, vagy minorka tyukjai szebbek-e, de annyi biztos, hogy a kiállítás legszebb állatai Geiduschek birtokát képezték. Ezekkel a baromfiakkal bátran mehet bármilyen nagyobb kiállításra. Feltűntek még Szent Iványi Zoltán gazdaságának, Darányi Ferenczének, Szekulics Olgának, Székási-Papházi Mihálynak, Tarnay Etelkának, Erdélyi Sándornak gyönyörű szép tyukjai, Bogyai Zsigmond, dr. Magyar Károly, az adai földművelő iskola, Geiduschek, Székási-Papházi ludai, de a többi is egytől egyig érdemes volt arra, hogy megnézzék.

A jury a következő urakból állott: Bezuk Lajos igazgató elnöke alatt: Szabó Arnold, dr. Magyar Károly, Burget József, Geiduschek J. L., Geiduschek Ignác, Fröhlich Vilmos, Zsivora Pál, Frankl Bódog, Roknics Dusan, Igai Szvetozár, Tarnay Ferencz. Az elismerések és kitüntetések alább következnek:

Burger János háztulajdonos, Budapest. 4 első, 1 második, 1 harmadik.

Lovag Bogay Zsigmond földbirtokos, Sárospatak. 1 első és a Karácsonyi féle 20 frankos aranyat.

Balassa György Miskolcz. 1 negyedik.
Baranyi Dezsőné Bökény. 1 harmadik, 1 negyedik.

Cseh Péter Kolozsvár. 1 harmadik.
Czerny R. főhadnagy, Stanislaw, Galiczia. 2 második.

Darányi Ferencz Kecskemét. 2 első, 2 második, 1 harmadik és gróf Csekonics tiszteletdija, egy 20 koronás arany.

Erdélyi Sándor Csóka. 1 első és dr. Dellimanich 10 koronája.

Fröhlich Vilmos Segesvár. 1 második.
Magy. kir. föld. iskola Ada. 2 második.
Friedl Adolf Bécs, XIX. Hauptstrasse 86. sz. 1 első, 2 második.

Frank Oszkár Bécs, XIII. Speising. 2 második.

Filityarszky Lyubomir Nagy-Becskerek. 1 második, 1 harmadik.

Frankl Bódog Ada. 1 első.
Gurát Béla Kolozsvár. 2 második.
Grünberger József Nagybecskerek. 1 első.
Györfly Aladár és Mayer Adolf Debreczen. 1 második.

Geiduschek J. L. N.-Becskerek. 13 első, egy második, gróf Csekonics 20 koronás és gróf Karácsonyi 20 koronás aranya.

Gyömbér Istvánné Aradaczi-rét. 1 első és Belicska Béni 4 koronája.

Klein Bernátné N.-Becskerek. 1 második és 1 harmadik.

Korenika István Kadarkut. 1 második, 1 harmadik és báró Baich 10 koronája.
Kapunacz Mita Idvor. 2 második, 1 harmadik.

Koberger Ferencz Bécs, XIX. Johanauegasse 12. sz. 1 második.
Kovács János Debreczen. 2 első, 2 második, 1 harmadik.

Kolossváry Sándorné Győr. 2 első.
Dr. Körmendy Endre Ó Gyalla. 1 második, 2 harmadik, 2 negyedik.

Krausz György Prjedor, Bosznia. 4 második, 1 harmadik.

Leonhardt Odön Szászrégen. 1 első.
Lischka István N.-Becskerek. 1 első, 1 második.

Mészáros Mihály Csongrád. 2 első, 1 harmadik és Babics József tiszteletdija.
Miklóssy Lujza Nagy-Kanizsa. 1 harmadik.

Dr. Magyar Károly Nagy-Becskerek. 2 első.

Nemes Zoltán Debreczen 1 harmadik.
Ozvald István Baja. 1 első, 1 második, 3 harmadik és Rónay Ernő 10 koronája.

Pisny Istvánné Battonya. 1 első, 1 második és Rónay Ernő 10 koronája.

Roknics Dusan Nagy-Becskerek. 2 első.
Szent-Ivány Zoltán gazdasága, Szt.-Iványtanya. 3 első, 2 második.

Stagelschmidt János N.-Becskerek. 1 első.
Seligmann Mária Kapuvár. 1 második, 1 harmadik.

Szekulics Olga Kumán. 1 első, 3 második, 1 harmadik.
Sztokjovics Györgyné Nagy-Becskerek. 1 első.

Székási Papházy Mihály Párdány. 1 első, 1 második.

Tarnay Etelka N.-Becskerek. 1 első és Rónay Jenő 20 frankos aranya.

Walther Wimmer Grác. 2 első.
Bezuk Lajos, Burget József és Szabó Arnold urak pedig közreműködési érmet kaptak.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése június 1-én.)

Budapest, június 1. (A „Torontál” ered. távirata.) A képviselőház mai ülésében Eötvös Károly a napirend előtt sürgős interpellációt terjesztett be a tegnapi vizszáhi tüntetések tárgyában.

Következik az összeférhetlenségi bizottság jelentése.

Olay Lajos követeli a névszerinti szavazást; az indítványt a többség elveti.

Molnár Béla bejelenti Tiszta István gróf kívánságának megfelelően állásának a salgótarjáni és aradi vagongyár és kereskedelmi banknál való inkompatibilitását.

Ezután megkezdtek a bűnvádi eljárás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

A törvényjavaslatot Sik Sándor előadó rövid beszéd kíséretében elfogadásra ajánlja, majd

Erdély igazságügyminiszter emel szót, hosszabb beszédben fejtve ki a kormány álláspontját. Hosszasabban ezáfolja azt a vádat, mintha a 16. §. az 1848-iki sajtószabadságot támadná meg. Ezen paragrafust éppen a sajtószabadság érdekében vette fel a kormány a javaslatba, mert a sajtó kinövéseit akarja vele megbüntetni. A sajtószabadság nem a zsurnalisták tulajdona, hanem a szabadelvű Magyarországság s e szabadsajtónak erősnek, tisztának, megbízhatónak kell lennie. Ezen célznak szolgál a javaslat, melyet teljes megnyugvással ajánl elfogadásra s melynek megszavazásával hazafiás kötelességet teljesít a képviselőház. (Éljenzés jobbról, „Hoch“-kiáltások balról.)

Ezután Eötvös Károly interpellál a tegnapi este a Vigszinházban és mellette történt botrányok tárgyában. Kijelenti, hogy a tüntetést ily alacsony színvonalon álló színészek ellen jogosultnak tartja. (Tetszés balról, tiltakozás jobbról.) A tüntetők elfogatását és elítélését törvénytelennek mondja. (E perczen lép be a belügyminiszter, kit a szélsőbal ismert „hoch” kiáltásaival fogad, mit a jobb oldalon zajos éljenzéssel viszonzoznak.)

Eötvös végül kérdezi, mely eszközökkel akarja a belügyminiszter az ily rendőrségi visszaéléseket megakadályozni?

A interpelláció kiadatik a belügyminiszternek.

Legközelebbi ülés holnap.

Tüntetés a német színészek ellen.
Budapest, június 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bécsi Burg-szinház színészeinek tegnapi vendégszereplése alkalmával úgy az előadás alatt mint előadás után zajos tüntetések voltak. A rendőrség összesen huszonegy embert fogott el rendetlenkedésért.

Hirdetések.

79. b. szám, 1897.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a nagybecskereki kir. törvényszéknek 1892. évi 2870. sz. végzése folytán Kis János dr. nbecskereki ügyvéd által képviselt Grünbaum Vilmos nbecskereki lakos felperes részére Hadfy Döme nbecskereki lakos alperes ellen 239 frt 35 kr. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 665 frtra becsült ingóságokra a kir. bíróság 1154/1897. sz. végzésével a további eljárás elrendeltétvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Nagy-Becskereken, végrehajtást szenvedőnek lakásán leendő megtartása határidőül 1897. évi június hó 3-ik napjának délelőtt 9 órája kitűztetik, a mikor a bíróilag lefoglalt batorok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagybecskereken, 1897. évi május hó 23. napján.

Simonich Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

553-11

30679. szám, 1897.

Torontál vármegye alispánja.

Hirdetmény.

A Megyeház-utca 2. és 4. sz. alatti volt Ormódy-féle házban azonnal bérbe adandó.

Az I. sz. emeleten 3 szobából és mellék helyiségekből álló utcái lakás.

A földszinten 2 utcái bolthelyiség, ugyazinte három szobából és mellék helyiségekből álló utcái lakás.

Közelebbi értesítést a megyei ügyészség ad.

Dr. Dellimanics,
alispán.

543-3.2

Arlejtési hirdetmény.

Vallás- és közoktatási m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága f. évi május hó 14-én 21037-ik szám alatt kelt rendeletével az óléczi állami el. iskola elhelyezésére szolgáló iskolaépületnek felépítési munkálatok kivételére a község által kiszolgáltatandó 1215 frt pénztértékű 900 kézi napszámos és 270 igás napszám, 8060 frt 46 krt méltóztatott engedélyezni, mely munkálatok biztosítása céljából f. évi június hó 15-én délelőtt 10 órakor Nagy-Becskereken, a torontálvármegyei kir. tanfelügyelőségi irodában nyilvános árlejtés fog tartatni.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni szándékozók, hogy a fent említett időben és helyen 10% bánatpénzzel és 50 kros bélyeggel ellátott zárt ajánlatokat nyújtsák be, megjegyztetik, miszerint az engedélyezett költségösszeg után az ár-elengedés % -ban fejezendő ki.

A legkedvezőbb ajánlattevő vállalkozóval az építési szerződés azonnal megkötetik, mely a vállalkozóra azonnal, alulírott kir. tanfelügyelőségre azonban csak a nagyméltóságu vallás- és közoktatási magy. kir. miniszterium jóváhagyása után kötelező.

Az építési terv, költségvetés és építési

feltételek naponta a délelőtti hivatalos órákban a kir. tanfelügyelőségi hivatalban betekintheők.

Utóajánlatok nem fogadtnak el.
Nagybecskerek, 1897. május hó 27-én.
Torontál vármegye kir. tanfelügyelősége.
541-2.1

Pályázati hirdetmény.

A torontáli helyi érdektű vasutak al kalmazottai, valamint az osztr. magyar I. általános tisztviselő egyeslet nagybecskereki takaré- és előleg-társulatának tagjai fogyasztási szövetkezeténél rendszeresített egy elárusító állásra ezennel pályázat hirdettetik.

A pályázni kívánók szakképzettségüket és eddigi alkalmazásukat tanúsító okmányokat igényeik megjelölésével alulírott igazgatósághoz legkésőbb folyó évi június hó 15-ig nyújtsák be.

A javadalmazás a beérkező ajánlatok közül előnyösebbnek talált alapján s ehhez képest az igazgatóság által egyoldalulag fog megállapítani.

Az állás elnyerésénél előnyben részesíttetnek a kik hasonló minőségben már sikerrel működtek s ezt igazolni tudják.

Nagy-Becskereken, 1897. évi május hó 24-én.

A torontáli helyi érdektű vasutak alkalmazottai, valamint az osztr. magyar I. általános tisztviselő egyeslet nagybecskereki takaré- és előleg-társulatának tagjai fogyasztási szövetkezetének igazgatósága.

Réczey Gyula,
elnök.

533-3.3

28761. szám, 1897.

Torontál vármegye alispánja.

Hirdetmény.

Torontál vármegye tulajdonát képező teljesen jókarban levő Valsér-féle szabadalmazott peczegödör és csatorna tisztító gép légszivattyúval, 2 drb egyenkint 700 liter irtartalmu vaskazán hordóval, 60 méter hosszú mézga szívó tömlő és 2 méter hosszú légszivó tömlővel mérsékelt áron készpénz fizetés mellett eladó.

A venni óhajtok felhivatnak, hogy ajánlataikat alulírottál szóban vagy írásban terjesszék elő.

Az említett szivattyú a vármegyeház gazdasága udvarában a megyei őrmester közbenjöttével bármikor megtekinthető.

Kelt Nagy-Becskereken, 1897. május hó 18 napján.

Dr. Dellimanics,
alispán.

545-3.2

Arlejtési hirdetmény.

Aurélháza község képviselőtestületének 1/897. kgy. szám alatt hozott s törvényhatóságilag jóváhagyott határozata folytán, a régi község ház lebontása és egy új község ház építése rendeltetvén el, felhivatnak a vállalkozni szándékozók, miszerint folyó évi június hó 8-ik napján d. e. 9 órakor Aurélháza község tanácstermében tartandó zárt írásbeli ajánlattal egybekötött szóbeli árlejtésnél jelenjenek meg.

Az építésre következő összegek vannak előírányozva:

1. Lebontás és kőműves munka anyag nélkül	2294 frt 91 kr.
2. Ácmunka anyaggal	1233 frt 02 kr.
3. Cserepesmunka anyaggal	274 frt 08 kr.
4. Bádógosmunka anyaggal	199 frt 88 kr.
5. Asztalos, lakatos, üveges és mázó anyagga	1938 frt 53 kr.
Összesen	5940 frt 42 kr.

Az ajánlatok az összes munkákra együttesen adandók be. Kikiáltási ár a fent kitett összeg.

A vállalkozni szándékozók kötelesek az árlejtés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10% kát vagy készpénzben vagy érték-papírokban a községi pénztárba bánatpénz fejében letenni, mely bánatpénz egyúttal biztosítékul is szolgáland s vállalkozónak csak az építés befejezte után egy évre, a megejtendő felülvizsgálat után, fog vissza adatni.

Írásbeli ajánlatok csak az esetben tárgyalatnak, ha a bánatpénz mellékeltek s árverező abban kijelenti, hogy a feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti.

Az építéshez szükséges téglát, vályogot földet, homokot és fuvarokat a község adja és szolgáltatja ki.

Az építési terv, költségvetés és többi árverési feltételek a községi irodában a hivatalos órák alatt megtekintheők.

A községi előjáróság fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül azt fogadja el, melynek betérjesztője legtöbb biztosítékot képes nyújtani a gondos, szolid és kifogástalan kivitelre.

Kelt Aurélházán, 1897. május 28 án.

Weber Ágost,
jegyző.

549-2.2

Arva János,
bíró.

Hirdetmény.

A zágrábi főszékesegyházi káptalan bérbe adja Torontál megyében fekvő „Módosi“ uradalmát 12 évre, 1898. október hó 1-től 1910. évi október hó 1-éig.

A részletes feltételek megtekintheők a nevezett főkáptalan dé. áni irodájában Zágrábban Kaptol hsz. 27. hétköznapiokon 10-12 óráig délelőtt, ugy szintén a káptalani ellenőrnél Módoson.

Bérelni szándékozók felhivatnak, hogy a zágrábi főszékesegyházi káptalannak 1897. évi augusztus hó 1-éig zárt ajánlatukat 30.000 frtnyi bánatpénzzel ellátva adják be. A bánatpénz készpénzben, vagy osztrák, avagy magyar államkötvényekben — külön nyugta ellen — adandó át a zárt ajánlattal egyidejűleg. Ajánlattevő ajánlatához anyagi viszonyairól szóló bizonyítványt minden esetre csatoljon.

Ezen 30.000 frtnyi bánatpénz elnyerőnek letétbe helyezendő kaucziójába fog beszámíttatni, az esetleges hiány az elnyerő által pótlendő lesz, miglen az esetleges többlet visszaadatik neki.

A főszékesegyházi káptalan fenntartja magának azt a jogot, hogy ajánlattevők közt azt választhatja bérlőnek, kiben a káptalan ugy vagyoniilag, mint erkölcsileg a legtöbb biztosítékot találni véli.

A főszékesegyházi káptalan az általa elfogadott ajánlatról az ajánlattevőt azonnal értesíteni fogja oly felhívással, hogy az illető a bérelti szerződést ezen felhívás vétele napjától számítandó 8 napon belül aláírja, mit ha elmulasztana, bánatpénzét a főszékesegyházi káptalan javára elveszti és elfogadott ajánlata ezen nyolcz napon túl tárgytalanná válik.

227-11.8